

JUGOSLOVANSKA BODIR

INFORMATIV. LIST ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO

Izhaja vsak teden. — Besedilo za Slovenijo je slovensko, za ostale dele kraljevine srbohrvatsko, tiskano v dveh posebnih izdajah v latinici in v cirilici.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI,
KONGRESNI TRG ŠT. 3/I. — TELEFON 174.

Razpošilja se brezplačno menjaje na izbrane naslove po vsej državi SHS in v inozemstvu. — Naročnina za prejemanje vseh števk znaša letno Din 50.—.

Štev. 1.

Ljubljana, dne 5. septembra 1923.

Leto IV.

Cenjenim čitateljem!

Z današnjo številko nadaljujemo z izdajanjem našega lista, ki smo ga bili primorani vsled raznih tehničnih težkoč začasno ustaviti.

V kratki dobi svojega obstoja si je bil naš list pridobil obilo simpatij med pridobitnimi krogi, zlasti v južnejših delih naše kraljevine. Številni dopisi, ki smo jih dobivali po začasni ustavitvi lista in ki so v njih trgovci, industrijci in obrtniki obžalovali ustavev lista in poudarjali pomen in važnost takega informativnega organa, so nam dali pobudo, da ga začnemo iznova izdajati.

Da se južnejši deli naše kraljevine čim intenzivneje pritegnejo h gospodarskemu življenju Slovenije in Hrvatske, smo sklenili list popolnoma preurediti in ga zlasti izpopolniti s samostojno izdajo v srbohrvaščini, tiskano v cirilici.

List se bo tiskal tedaj v treh vsebinsko popolnoma enakih izdajah, po besedilu pa v treh samostojnih izdajah. Za Slovenijo bomo izdajali izvod v slovenščini, za ostale dele naše države pa dva izvoda v srbohrvaščini, tiskani s cirilico in latinico. Glede besedila in pisma bo tedaj ustrezno zahtevam vseh delov našega naroda, in uverjeni smo, da bo naš list vsled tega dobrodošel najširšim pridobitnim krogom naše kraljevine. Oglasi ostanejo v vseh treh izdajah isti, z besedilom, kakor ga želi naročnik, na izrecno njegovo zahtevo pa se lahko glasi v vsaki izdaji v nje jeziku in pismu.

List si bo stavil za nalogo, gojiti in poglobljati že navezane stike, pridobivati nove zveze med dobavitelji in odjemalci v tuzemstvu ter obveščati domače interesente o razmerah na svetovnih tržiščih. Ker bo priobčeval tudi drugojezične (francoške, angleške in nemške) strokovne članke in dopise, bo tem potom služil tudi inozemstvu v informaciji o gospodarskem stanju naše države.

Kot tednik se bo naš list omejeval le na priobčevanje strokovnogospodarskih člankov, priobčeval bo pa poleg splošno informativnih doneskov tudi vesti, ki zadevajo vsakodnevni trgovski promet. Tujejezični članki bodo objavljeni vedno v dobi, ki je aktualna za usmerjenje našega gospodarstva v dotično državo, v koje jeziku bo pisan dotični članek.

Naš tednik bo imel vedno sledečo vsebino:

- 1.) Splošni članki.
- 2.) Narodno gospodarstvo.
- 3.) Izvoz in uvoz.
- 4.) Industrija.
- 5.) Poljedelstvo.
- 6.) Splošni promet.
- 7.) Carina, davki, monopoli.
- 8.) Drobnе gospodarske vesti.
- 9.) Razne vesti.
- 10.) Pregled cen na domačem in svetovnem trgu.
- 11.) Razne vesti.

Uverjeni smo, da bomo na ta način v stanju, nuditi vsem gospodarskim slojem informacije, ki so jim potrebne. Rade volje bomo priobčevali članke in doneske vseh naših sotrudnikov, ako bodo pisani v duhu objektivnosti in v zmislu zaščite naše domače trgovine, industrije in obrta.

Vsem cenjenim odjemalcem in čitateljem, ki so nam do sedaj izkazovali svojo naklonjenost in nas podpirali v izvrševanju naloge, ki smo si jo bili postavili, se kar najtopleje priporočamo in jih zagotavljamo, da se bomo tudi v bodoče držali načela objektivnosti in da bomo zvesto zastopali koristi domačih podjetij pred inozemskimi.

Uredništvo in uprava.

Dr. J. B.:

Eskomptni krediti Narodne banke.

Koncem decembra 1922. l. je znašal obtok novčanic naše Narodne banke Din 5.039.883.135. Od tega zneska je odpadlo na eskompt menic dinarjev 1.421.215.166-43. Istočasno je znašal dolg države pri Narodni banki preko 4 in pol milijarde dinarjev, tedaj trikrat več. V predvojni dobi zadolževanje države pri Narodni banki navadno ni niti prihajalo v poštev, po vojni pa vloga emisijske banke — tako pri nas kakor v drugih državah — ne obstoji v drugem, kakor da financira in pokriva deficit v državnih finančah.

Obtok novčanic za preko 5 milijard izgleda na prvi pogled prevelik. Ako pa vrednost našega dinarja prevedemo na zlato pariteto, znaša ta ogromni obtok komaj malo več od 250 milijonov zlatih dinarjev. Primerjamo li ta obtok z obtokom v vseh onih državah, ki imajo boljšo valuto, kakor je naša, vidimo, da naš obtok absolutno, a še bolj relativno, daleč zaostaja za obtokom v vseh teh državah z zdravo valuto. Kakor smo videli, ne odpada od vseh teh milijard, ki so v obtoku, niti poldruga milijarda na eskompt menic, tedaj na legitimno potrebo vsega našega gospodarstva. Ako prevedemo to poldruga milijardo na zlato dinarje, dobimo okrogli znesek nekaj izpod 80 milijonov dinarjev v zlatu. S temi 80 milijoni financira Narodna banka vse naše gospodarstvo, vse naše denarne zavode, vsa naša industrijska in trgovska podjetja vse države. Vsled deflacijske politike, ki je bila inavgurirana pred nekoliko meseci, se je eskompt menic zmanjšal za nekaj več kot za eno milijardo in 200 mili-

jonov dinarjev. Posledica te deflacijske politike in tega zmanjšanja eskomptnih kreditov se čuti v naši današnji denarni krizi, ki se je polagoma ali gotovo izprevrila v vsesplošno gospodarsko krizo.

Po podatkih od konca leta 1922. je znašal celokupni eskompt Narodne banke Din 1.421.215.166-43. Krediti, ki jih je Narodna banka odobrila vsemu našemu gospodarstvu, so znašali Din 1.885.845.500, ter potemtakem okoli 440 milijonov dinarjev podeljenih kreditov ni bilo izkoriščenih. Podeljeni krediti se dele sledeče:

Din 1.068.027.000—	denarnim zavodom,
382.369.000—	industrijskim podjetjem,
345.133.000—	trgovcem in
90.319.500—	raznim ostalim ustanovam.

Vsota, določena za našo industrijo, je izredno nizka, in ni nikako čudo, da se razna industrijska podjetja in celo vsa naša industrija nahaja v tako težkem položaju.

Po veličini je bil ta kredit v znesku 1 milijarde in 885 milijonov razdeljen takole:

	Din	Din
1884 podjet, in osebam do	50.000	
skupaj		45.699.000,
582 " " " do	100.000	
skupaj		51.824.500,
963 " " " do	500.000	
skupaj		276.374.500,
416 " " " preko	500.000	
skupaj		1.511.950.500.

Ves kredit, ki ga je dovolila Narodna banka, odpade tedaj na 3845 oseb ali družb. Vsi ostali mnogobrojni pridobitni sloji so bili izključeni od direktnega kredita Narodne banke. Če pomislimo, da podeljuje Narodna banka kredit proti samo 6%nim

obrestim, je jasno, kaj pomeni ta kredit za one, ki so deležni kredita Narodne banke.

Po posameznih podružnicah Narodne banke se eskomptni kredit porazdeli sledeče:

	Din
Beograd	583,523.000
Niš	63,828.000
Cetinje	16,175.000
Skoplje	58,135.000
Šabac	19,092.000
Banjaluka	8,320.000
Mostar	26,387.500
Sarajevo	85,363.000
Varaždin	34,735.000
Zagreb	450,450.000
Zemun	7,370.000
Osijek	94,325.000
Veliki Bečkerek	30,764.000
Vršac	24,405.000
Novi Sad	25,165.000
Pančevo	30,147.000
Subotica	25,260.000
Ljubljana	196,802.500
Maribor	70,650.000
Split	34,950.000

Vsi ti krediti, porazdeljeni po pokrajinah, dado sledečo sliko: od odobrenih kreditov v znesku Din 1.885.848.500 odpade na

	Din
Srbijo	740,753.500
Hrvat.-Slavonijo	586,880.000
Slovenijo	267,452.000
Vojvodino	135,742.000
Bosno	120,000.500
Dalmacijo	34,950.000

Iz teh števk je razvidno, da krediti Narodne banke niso enako razdeljeni. Bosna, ki je po številu prebivalstva komaj za polovico manjša od Srbije, nima niti šestine kredita, ki ga je uživala Srbija. Zlasti slabo je v tem oziru z Dalmacijo. Slovenija in Hrvatska-Slavonija sta po prebivalstvu razmeroma dobro izšle glede na dovoljene kredite, toda glede na razvoj njiu pridobitnega gospodarstva pa razmeroma zelo slabo. Skupno imata samo nekaj več kredita kot Srbija, dasi sta denarstvo in industrija — faktorja, ki bi pri razdelitvi kredita najprej prišla v poštev — v teh pokrajinah bolj razvita nego v Srbiji in Macedoniji. Pri tem moramo pač vzeti v obzir, da rabi Srbija več kredita, da si zaceli rane, ki ji je zadala svetovna vojna, da popravi uničeno gospodarstvo ter da tudi začinja graditi na svoji lastni industriji.

Naša tarifna politika.

Naši odgovorni činitelji so se postavili popolnoma na stališče, da je treba železnične in carinske tarife presojati samo iz državnofiskalnega gledišča ter se kaj malo menijo za to, kak vpliv utegne imeti povišanje železniških in izvoznocarinskih tarifov na naše narodno gospodarstvo.

Priznamo, da je bilo potrebno v prvih časih po prevratu uvesti izvoznocarino, ko je inozemski odjemalec plačal vsako ceno in se je vsak carinski povisek dal prevaliti na njegove rame. Takisto se je dal pri izvozu vsak povisek železniške tovarnине naprtiti tujemu kupcu. Ti časi pa so minuli in treba je, da tudi naši odgovorni faktorji uvidijo, da izvozna carina ni več na mestu, da baš ona duši naše narodno gospodarstvo, kajti vsled previsokih izvoznih postavk carinske tarife naše blago izgublja trg in kupec se ozira po cenejšem blagu. Naši izvozniki in industrijci že čutijo konkurenco, ki jih bije in ki se ji vsled nesorazmerno visokih železniških in carinskih postavk ne morejo z uspehom postaviti po robu.

Tvornica drvenih čavolja**IVAN SEUNIG ml.**Tacen in Brod pod Šmarno goro,
Slovenija.

Import

„FORTUNA“

Eksport

BIZJAK IN DRUG

= = LJUBLJANA = =

Krekov trg 7-8.

Trgovska agentura in komisijska
trgovina.

Telofon 436

TOVARNA KANDITOV

FR. ROZMAN

Telofon 436

MARIBOR, Aleksandrova cesta 57

priporoča vse vrste bonbonov
po najnižjih tovarniških cenah.

! Zahtevajte cenik! 181

Srpska fabrika tepiha

„Lazar Dundjerski“ d. d.

Veliki Bečkerek (Banat).

Najmoderneje urejeno domače podjetje za izdelovanje vsake vrste Furne, Velvet, Papestry, Boucle, Kidderminster, Derna, Holländer Jute, Manila preprog in moketov, kakor tudi splošno znanih špeciilitet

z roko izdelanih smirnskih preprog.

Zastopnik za Slovenijo A. DULAR, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Ljubljanski velesejem, paviljon „H“ 306.

Vsa potrebna pojasnila daje organ v paviljonu, ki sprejema tudi naročila.

Brzojavni naslov: Hrovatport Ljubljana
Telefon interurban št. 301

Vsi želimo uravnoteženje državnega proračuna, ne moremo pa se strinjati z načinom, kako se skuša doseči to ravnovesje. Z enostavnim 100%nim povišanjem tovarninske tarife se ne odpomore deficitu železniške uprave, ampak se enostavno večja draginja v notranjosti. Industrija in trgovina, obremenjena z vsemi mogočimi dajatvami, ne moreta same prenesti novega povišanja, ampak ga bosta skušale vsaj po večjem delu preveliti na odjemalca, ta na detajlista in ta zopet na konsumenta. Boj proti draginji postaja na ta način ne samo neuspešen, ampak naravnost iluzoren. Ako se carinske tarife za izvoz nekaterega blaga znižajo, povišajo pa se za 80 do 100 % tovarninske tarife, ni s tem pomagano nikomur. Naše blago se podraži v inozemstvu in v notranjosti, povzroča s tem nezadovoljnost doma in okrepi konkurenco na inozemskem trgu. Posledice te konkurence na svetovnih tržiščih se odražajo doma v pomanjkanju dela in veselja do dela, brezposelnosti, zmanjšanju davčne pridobine in nezadovoljnosti ljudstva, kar vse ruši temelje države in ovira toliko potrebno ustajenje in nastopajočo konsolidacijo našega narodnega gospodarstva.

Skrajno potrebno je, da se carinska in železniško-tovarninska politika začeta obravnavati z vidika obče narodne koristi in ne samo z vidika fiskalnih potreb. Matematično ni težko povišati tovarninske tarife za toliko in toliko odstotkov, to zmore vsak polpismeni človek, od činiteljev, ki jim je poverjena dobrobit našega narodnega gospodarstva, pa moramo zahtevati že kaj več kot poznavanje štirih osnovnih računov aritmetike.

**Historičen in današnji
pomen velesejmov.**

V srednjem veku in še dolgo v novih časih se je odigral večji del mednarodne trgovine — z izjemo trgovine morskih mest — na mednarodnih trgih.

Dokler je obstojala edina priložnost loko-kupčije na trg pripeljanih in prinesenih predmetov, so stali sejmi in trgi v svojem največjem razcvitu. Trgovci je bil takrat svoj lastni transporter. Zapreke razvoja in večjega razmaha distančne trgovine so bile sledeče: Nesigurnost pravnih razmer, splošna premajhna trgovska kreditna možnost, nemožnost opazovanja stanja trgovine v oddaljenih krajih, prometne nevarnosti in premalo razvite kapitalne sile.

Vse te zapreke je odstranila organizacija velesejmov in dopomogla v izdatni meri k pravilnemu razvoju cen.

Moderni prometni razvoj 19. stoletja je podkopal povsod, kjer se je razvil, komercialno važnost specijelnih tržnih in sejmskih prireditvev. Izborna prometna sredstva so napravila iz vseh pokrajin, prav za prav iz vse zemeljske površine edin velik trg. Potom trgovskih depeš, poročil o produkcijskih in trgovskih razmerah, publiciranih v različnih formah, potom v ogromnih množinah razposlanih cenikov, vzorčnih kolekcij in pisemskih ofertov, potom cele vojske potnikov in agentov, v dnevnem prometu z večino firm, se da pridobiti vpogled v povpraševanje in ponudbo najširših pokrajin brez osebnega snidenja na trgu. Brzojav, kabel, železnica in morski promet posredujejo mnenja in želje kontrahentov na najdaljše distance v najkrajšem času in dopuščajo sklepanje kupčij na največje daljave. Najnovejša leta so prinesla stari formi velesejmov in trgov nov pomen.

Od velikih sejmov centralne in zapadne Evrope je ohranil skozi ves čas mednarodno važnost edino lipski trg. Posebno velikonočni sejem in tako zvana Mihaelismesse sta važna, novoletni je izgubil na pomenu. Da so ti sejmi obvarovali svojo važnost, so pripomogli k temu mnogi predmeti, za katere prinese še danes uprizoritev sejma mnogo trgovinskih prednosti, bodisi da je ta uprizoritev v stari ali pa v modernizirani obliki. To so deloma predmeti, ki se jih bolj dobičkanosno kupi, če se imajo večje količine pri izberi na razpolago, izbera seveda, za katero se je ustvarila ugodna možnost snidenja trgovcev različnih dežel. Takih predmeti so kožuškovina, usnje in koža, tekstilno blago itd.

V modernizirani formi sejmov imajo sledeči predmeti več možnosti izbere in prodaje: Keramični in stekleni produkti, kovine, les, papir, usnje, igrače, glasbeni instrumenti itd. Kupčije, sklenjene na sejmih, so samo distančne kupčije. Na sejme se namreč ne prinaša več blaga, ampak samo vzorce. V teku prihodnjih dni se blago odpošlje iz tovarne ali skladišča na naslov, ki ga določi kupec. Takih vzorčnih sejmi so seveda vezani na gotove centralno ležeče kraje, kakor n. pr. Praga, Nižji Novgorod, Lipsko, Pariz itd. Ogromne koristi jim nosi že pridobljena in navajena klijentela. Večji splošni sejmi

**Vazdušne preše, sesaljke,
ručne i električne naprave**

za gostione i pivovane
svakovrsne armature

dobavlja

ALOIS KUČERA

spol. s. r. o.

PRAHA VII, Heřmanova 45, (Čehosl).

BUDDHA

AKO PIJEŠ „BUDDHA“ ČAJ,
VŽIVAJŠ ŽE NA ZEMLJI RAJ!

TRADE MARK

Priložnostni nakup!

**Lokomobile, motor na bencin, nekaj drugih
strojev in poljsko-železniški materijal**

vse rabljeno, prodaja cena

„Obnova“, gradbena družba z o. z.
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Svetlin-krema

terpentinova la za cipele, vazelin, mast za kožo,
parketno i pokučtvono terpentinsko voštilo i dr.

Proizvodi najfinije kakvoče.

Ljubljana, Vegova ulica 2.

Sladkogorska tvornica papira
i lepenke SLADKI VRH

proizvodi godišnje oko 300 vagona jedno-
strano gladkih omotnih papira (superior) i
oko 200 vagona paten lepenke.

Naslov za pisma:

Sladki Vrh, p. Št. 11j pri Mariboru

Brzojavi: Papius — Št. 11j. Telefon: Maribor 156.

SKRIBITE ZA ZIMO!

Sadje in sočivje bo takrat drago ali pa ga
sploh ni za dobiti. Nabavite si Weckov aparat
za konzerviranje sadja,
sočivja in drugih živil.

Glavno zastopstvo
za kraljevino SHS:

„FRUCTUS“

d. z. o. z.

Ljubljana, Tabor 2.

Ljubljanski velesejem,
paviljon „H“ 335

Šmirgelj na platnu
Steklen papir
Flint papir
Šmirgllov in
steklen papir

prirejen za vse industrije
in domačo uporabo

Toman & Reich
Maribor

Najboljše cevi in kolena
za štedilnike

ter raznovrstne pločevinaste izdelke izdeluje

K. Bocak, Tržič

Pristni kranjski laneni firnež

Vam dobavlja v vsaki množini

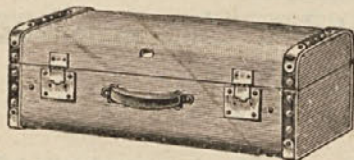
ZABRET & CO., D. Z O. Z.

kranjska tovarna lanenega olja in firneža

Britof pri Kranju, Slovenija.

Špecijalitete iz previjenog drveta:

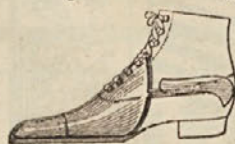
Najbolji putovalni i kupejski kovčegi:

Nerazorljive šolske torbice:

Beskonkurenčni pružaci za cipele „Royal“

Cijenik gratis

Cijenik gratis

DAMBACHWERKE A. G.
Windischgarsten, Austrija.

so se vršili v Irbitu na Ruskem, v Sibiriji (Tjumen in Išim), v bližnjem Orijentu (Meka, Medina) v Indiji itd.

V novejšem času pridobivajo na pomenu specialni sejmi posebno za produkte, ki se težko pridobivajo, počasi množijo, tako za konje, govedo, hmelj, jajca, konopljo in lan, volno, kožuhovine itd. Mnogi specialni sejmi so si pridobili mednarodno važnost, ker se shajajo na njih inozemski trgovci, nakupovalni komisarji in agenti. Organizacija velesejmov, ki bi imeli uspeh, je navezana na silno premišljeno izbero kraja, kjer se naj vrši sejem, na čas, na blago in urade, na ureditev poseta in prodaje, na ureditev carinskih sejmskih pristojbin in davkov, na preskrbo prodajnih lokalov, naročitev trgovskega osebja, oficijelno notiranje tržnih cen, organizacijo plačilnega prometa potom bančnih zavodov in druge manj važne zadeve.

Kakor je razvidno iz našega današnjega članka „Mednarodni velesejem v Pragi“, je za vse to v Pragi kar najlepše preskrbljeno. Praga, središče bogatih industrijskih dežela Češke, Moravske, južne Slovaške, z ogromno in raznovrstno izbero blaga, vzorna organizacija trgovskih, informacijskih, prometnih, carinskih, reklamnih, razstavnih itd. uradov, veliko število prigradenih tovarn in trgovin za razstavo, veliko število prigradenih posetnikov, umetniško zgrajene palače, paviljoni in druge lokality, sodelovanje najboljših strokovnjakov, zmerne cene, ki so za jugoslovanske kupce še posebno znižane, vzorna organizacija bančnih institutov itd. nam jamči, da se bodo naši posetniki pri naših bratih Cehih mogli naučiti mnogih stvari, prepotrebnih za današnjo že v formi mirne dobe pojavljajočo se konkurenco na mednarodnem trgu.

Poleg praških so osnovani, oziroma se na novo osnivajo velesjemi skoro po vsem svetu. Najbolj znani in mednarodno važni so še v Libercih in Bratislavi (Češkoslovaška), v Lipskem (Nemčija), Lyon (Francija), Milan (Italija), Zurich in Basel (Švica).

V Jugoslaviji se je ustanovilo več sejmov in razstav, ki so imele značaj sejmov, in sicer: Velesejem v Ljubljani in Zagrebu in razstave v Mariboru in Novem Sadu.

Izmed navedenih sejmov ima najboljše predpogoje ljubljanski velesejem, ker leži v središču železniških križišč, v bližini najbolj razvite industrije, je naravni in najboljši posredovalec avstrijske, češke in italijanske trgovine, razpolaga z izredno vabljivimi razstavnimi prostori ter z vzorno organizacijo, ki je pač najvažnejši faktor pri vsaki prireditvi.

Ta dejstva so tudi vzrok, da so letos vse ostale tovrstne prireditve končale s slabim uspehom in da kažejo kupci do ljubljanskega velesjema še največ zaupanja.

Prodajna mesta legitimacij za poset velesjmov sporočajo, da se prijavlja vedno več kupcev za ljubljanski in praški velesejem, tako da je pričakovati ne samo v Ljubljani, nego tudi v Pragi prav lepih zaključkov z jugoslovanskimi kupci.

Iz tega je razvidno, da velesjemi niso samo velike trgovske važnosti, temveč da imajo nekateri, kakor ljubljanski, velik pomen za medsebojno spoznavanje in zblizanje sorodnih in prijateljskih plemen.

Vež odjemalca s trgovcem.

Ni bolj popularnega sredstva v reklami od plakata in inserata, od časopisne notice in članka. Opozarjamo naše trgovce, da ne pozabijo v dobi že predvojne konkurence ohraniti si pri številnih konzumentih en kotichek v njihovi glavi, en dragocen, edini uspešen spomin. To je oni kotichek v glavi odjemalca, kjer ima ta shranjene bežeče, motne slike o lepih ovratnikih, okusni čokoladi, belih modernih srajcah, elegantni obleki in čevljih, kuhinjski posodi itd. V življenju odjemalca se dogodijo dnevno taki miselni procesi. Sploh kakšno potrebo čuti bodisi telesno ali duševno in že steguje roko po predmetu, ki mu naj jo zadovolji. Ta potreba rodi avtomatično v možganih razmišljanje, kje se nahaja, kje je že videl, kdo mu je pravil o takem in takem predmetu.

Spomni se na izložbo ali na sliko na plakatu, na notico v listu ali na lepe inserate, na ime, na tvrdko, kraj in na predmet, in sicer se spomni tistega trgovca, ki je na sebe spominjal največkrat odjemalca z inserati, plakati, noticami, izložbami, pocestno reklamo itd. Cim večkrat ga je spominjal trgovec in mu bistril spomin za stvar, ko ga še ni gnala potreba, tem prej se je v potrebi spomnil nanj. Naj naši trgovci in industrijci tega dnevno pri sto in sto ljudeh ponavljajočega se procesa ne pozabijo, ker je baš nastajanje potrebe in s tem v zvezi razmišljanje in na to sledeče spominjanje potrebnega predmeta in prodajalca, oziroma producenta poleg dobre postrežbe edine važnosti za pridobivanje nove in ohranitev stare klijentele.

**ORIJENTALNE
SLADKORČKE,
ČOKOLADO,
VELEFINE
DESERTE**

izdeluje in dobavlja največja tovarna
v češkoslovaški republikli

Akc. spol.

ORION-MARŠNER

Praha - Kral.

Vinohrady.

Republika češkoslovaška.

==

Oferti obratno!

„CARBONARIJA“

d. z o. z. za eksport oglja in drv
KOČEVJE

eksportira vsako zahtevano množino prvovrstnega

bukovega oglja in drv.

Kupuje za eksport sposobno oglje in drva v vsaki količini. Direktno zastopstvo v Veneciji (tvrdka A. Kajfež & G. Samaja) za vso Gorenjo Italijo.

„MARION“
fotokemična tovarna,
družba z o. z.,
Št. Vid nad Ljubljano

Fabrikati:
Karbon-Indigo
in
Parafinpapir.

Zahtevajte cenike in vzorce!

Srečko Potnik

tvornica voćnih sokova, esenca i etera

u Ljubljani,

Metelkova ul. 13

preporučuje

naravne voćne sokove, arome za nealkoholna pića, voćne etere za kandite, esence za rum i rakiju a osobito specijalne voćne likere, odn. ratafije iz svežega voća.

Cijenjeno općinstvo se upozorava na

paviljon „L“ odio 477

na trećem Ljubljanskom velikom sajmu

Brzovjavke: Globus Vrhnika Telefon int. 10

Sadne in sočivne konzerve
Mesne konzerve

Konzervna tovarna
«**GLOBUS**»

d. z. o. z.

na Vrhniki pri Ljubljani

Je z letošnjo sezono pričela z izdelovanjem **sadnih** in **sočivnih** konzerv vseh vrst. Nadalje izdeluje tudi vse **mesne konzerve** in **pastete**, pristne **kranjske klobase**, **salame**, **prekajeno** in **sveže meso**. V zalogi ima vedno prvovrstno domačo **svinjsko mast**. Sprejema tudi naročila za izdelovanje **praznih pločevinastih doz** različnih dimenzij.

Mesni izdelki

Prekajeno in sveže meso
Prazne pločevinaste doze

Pri izbihi sredstev mora trgovec in industrijec razmišljati, kako privezati one bežeče slike v možganih na trdne točke. Pri občinstvu, ki ga privlači umetniški užitek, je umetniško izdelan plakat, kakor jih neredko vidimo po velikih mestih, stokrat bolj dobičkanosen, posebno postavljen na pravilno mesto, kakor pa navadni, običajni, dolgočasni papirji, prilepljeni na reklamne stene. Šaljive poze, lahko razumljive šale v besedi, sliki in dejanju zopet privlačijo one, ki se radi smejejo.

Sugestivna moč plakata je dobro poznana vsem in zato ni čudno, da je plakat eno od najpopularnejših sredstev reklame. Da plakat tem bolj deluje na maso, je treba, da že od daleč pade v oči.

Koristi, ki jih more imeti trgovec od plakata, so lahko ogromne. Plakat pa učinkuje, če odgovarja res omenjenim posebnostim človeških potreb in človeških misljenj. Če so še poleg tega postavljeni na pripravna mesta, na deskah v prometnih ulicah, v kinematografih, uradih, je uspeh tem bolj siguren.

Ravno plakatom je treba posvetiti kar največ pozornje. Plakat je v gospodarskem življenju postal važno in, čeprav naštudiran, nikdar brezpomembno sredstvo v razvoju trgovine in industrije.

Ne da bi izdajali mnogo denarja, lahko spoznate vso našo lepo domovino v sliki in besedi, ako kupite knjigo „Jugoslavija, opis in slike“ še zemljopisno karto v prilogi od A. M. Bačiča, Antofagasta. Vsebuje 180 umetniško izdelanih slik iz vseh krajev naše domovine ter je ondi natisnjenih 40 člankov naših najboljših pisateljev, ki opisujejo domovino od Soče do Vardarja in do morja. — Knjiga je trdo vezana in okusno opremljena. — Dobiva se na Ljubljanskem velesejmu, paviljon „E“ št. 65 Tourist office takoj pri vhodu.

VOLTA
D. D.

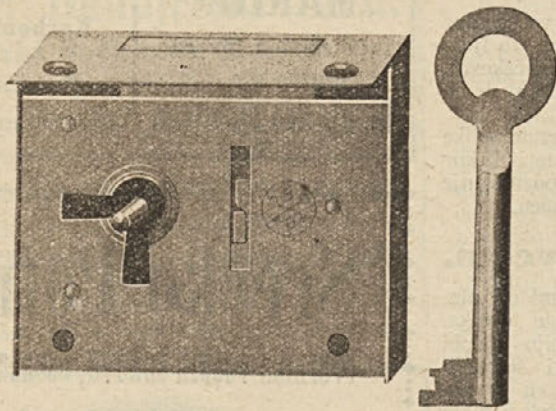
tovarna električnih žarnic

MARIBOR

Koroška cesta št. 27

Izdeluje zrakoprazne žarnice s kovinsko žico v vseh vrstah in oblikah po najnižji ceni najboljše kakovosti

ARKO Liqueur Triple Sec

izdeluje

„**BISTRA**“

tovarna ključavnic in okovov za pohištvo

DOMŽALE

pri

Ljubljani

Senzacija in najnovejši izum je

TOPLODAR

brez peči, ki ogreva prostor brez kuriva.

Uspeh velikanski. Nabavna cena malenkostna.

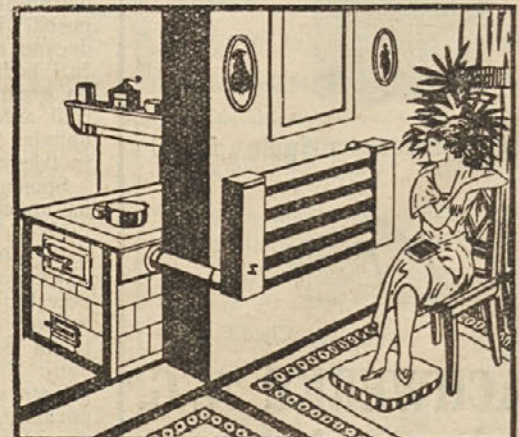
R. NIPIČ in drug

izdelovalnica galanterijskih predmetov in aparatov iz kovine

Maribor, Slovenska ulica št. 20.

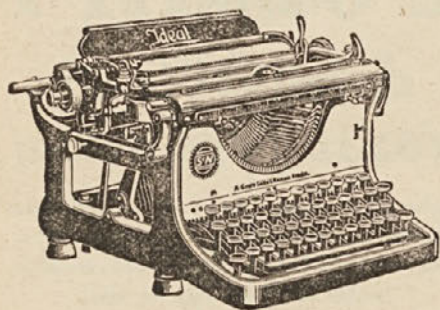
150 %
prihranka
premoga
in drv!

150 %
prihranka
premoga
in drv!

THE REX CO.

LJUBLJANA
GRADIŠČE 10
ZAGREB
DUGA ULICA 32
USTANOVLJENO 1906

PISALNI STROJI

RAZMNOŽEVALNI
APARATI

RAČUNSKI
STROJI

PISARNIŠKA OPRAVA
TER VSE PISARNIŠKE
POTREBŠČINE

Kaj se nudi sejmskim po- setnikom izven Ljubljane?

Priznано je, da so evropske Alpe najkрасnejše pogorje na svetu. Na tej božanstveni prirodni krasoti ima svoj delež v Julijskih Alpah, Karavankah in Kamniških planinah tudi Jugoslavija.

Dolino Save od Kranja do Planice imenuje angleški prirodoslovec Sir Humptry Davy najlepšo dolino Evrope. V tej dolini se nahaja znano Blejsko jezero, biser prirodnih krasot, ki ga imenuje pesnik Prešern „podoba raja“. Bled (510 m) je letovišče, zdravilišče in kopališče prvega reda z najdaljšo kopališko sezono v Alpah. Jezerska voda ima poleti do 28° C. Tu je zdravilišče z zračnimi in solničnimi kopeli po sistemu Švicarja Riklija.

Ne daleč od Bleda je divjeromantična soteska Vintgar s 26 m visokim slapom.

S postaje Bled vozi železnica skozi prekrasno ozko alpsko dolino na Bohinjsko Bistrico (507 m) znano letovišče z duh in telo osvežujočim, ozonopolnim gorskim zrakom, obdano od gorskih velikánov, nad katerim kraljuje Triglav (2865 m). Blizu Bistrice se nahaja sloviti biser Julijskih Alp Bohinjsko jezero (523 m) s kristalnočisto vodo. Divna lega jezera v tihi gozdni samoti pod navpičnimi stenami in s smrekami obraščenimi griči je nepopisna. Odtod pelje pot ob jezeru mimo hotelov Sv. Janeza, Sv. Duha in Zlatoroga k slavnemu 58 m visokemu slapu Savice — k izviru Save. Od Savice vodi drzna pot k sedmerim triglavskim jezerom.

Izhodišče na Triglav je železniška postaja in znano alpsko letovišče Mojstrana 650 m (Dovje 703 m). Od tu pelje pot v najlepšo dolino Julijskih Alp v Vrata s prekrasnim slapom Peričnikom. Ob koncu te doline se nahaja udobni turistovski hotel (1015 m) pod 1000 m visoko gromadno navpično severno triglavsko steno, ki nima primere v Alpah. Komaj pol ure oddaljeno od tega hotela je že večni sneg. Od tu je tudi krasen pogled na srebrnoblesteči triglavski ledenik. Pot na vrh Triglava traja 5 do 6 ur. Razgled je diven. Zlasti veličasten je pogled na sinji Jadran. S prostim očesom zagledamo Tržaški zaliv, izliv bistre Soče v morje, Gradež, Oglej, Lagunske otoke, bele Benetke, prostrano Furlanijo, Beneško Slovenijo, Dolomite, Ortler, Veliki Klek in divne hrvatske in ogrske nižine.

Od postaje Mojstrana vodi železnica mimo postajališča Gozd, kjer se nam odpre razgled na prekrasni gorski kotiček Martuljak, obdan od skalnatih velikánov — pravi naravni amfiteater, najlepša pokrajinska slika v Alpah.

Ako se peljemo iz Ljubljane do postaje Kranj, zazremo pred seboj velikana Savinjskih planin, Kočno in Grintavec v večni lepoti. Do njih vodi avtomobilna cesta skozi romantično Kokrsko dolino na Jezersko (1898 m), gorsko letovišče in važna turistična postojanka v skalnati kotlini, ki jo obdaja krasna panorama razdrapanih gorskih velikánov, izredne prirodne lepote. Pod Grintavcem (2559 m) pa stoji udobna „Češka hata“, ena najlepših koč v Alpah.

Onstran Savinjskih Alp je slavnoznana Logarska dolina, ki jo okrog in okrog okrožujejo visoki goli orjaki. Diven je pogled na te velikane z navpičnimi nedohodnimi stenami z veličastnim 120 m visokim slapom, čigar voda ima pri izviru le 2° C. Tudi v Dolomitih razvajeno oko se čudi lepoti Logarske doline. Enak gorski oklep se nahaja baje samo v Pirenejih. Izhodišče je železniška postaja Rečica na Paki na progi južne železnice Celje-Velenje.

FERENC

&

FUCHS

LJUBLJANA MIRJE BROJ 2.

GRADJEVNO
I GALANTERIJSKO
LIMARSTVO.

PODUZEČE ZA PODIZANJE
DRVENOCEMENTNIH
KROVOVA TE POKRIVANJE
SA LJEPENKOM.

IZRADJIVANJE SVIH VRSTA
NAPRAVA ZA KUPANJE.

NAMJEŠTANJE
GROMOVODA.

LJUBLJANA

DRAGO SCHWAB

DVORNI TRG
3

Konfekcijska industrija
za gospode in dečke. Specijalna za-
loga angleškega in češkega sukna.
Razstavljeno na Ljublj. velesajmu,
paviljon I št. 407

Konfekcijska industrija
za gospodu i dečke. Specijalno
štovarište engleskih i českých tka-
nina. Izloženo na Ljublj. velesajmu,
paviljon I br. 407

Конфекцијска индустрија
за господу и дечке. Специјално
стовариште енглеских и českých
тканина. Изложено на Лубљан-
ском велесајму, павилјон I бр. 407

Konfektions-Industrie
für Herren und Knaben. Spezielles
Lager englischen und tschechischen
Stoffes. Ausgestellt auf der Messe
in Ljubljana, Pavillon I Nr. 407

SLOGRAD

Slovenska gradbena
in industrijska d. d.
LJUBLJANA

Tehn. pisarna Ljubljana 7 - Frankopanska c. 151
Telefon interurban št. 180 - Brzjavci: Slograd

Izvršuje: stan. hiše, trgov. poslopja, moderne industr.
zgradbe, bet. in železobet. konstrukcije, vse vrste vodnih
naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. - Specijaliteta:
železobet. cevi za vodne naprave in vodovode. - Za-
stopa: patent dr. inž. Empergerja za izvrševanje kon-
strukcij iz armir. betona z litožel. vložkami za visoke
tlačne napetosti kakor pri skladiščih, „silo“ mostovih
in podobno. - Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov
in statističnih proračunov.

Tovarna kuvert

LJUBLJANA

Telefon
interurban šte. 24

Телефон
интерурбан број 24

ЉУБЉАНА

Vider & Kokalj

izdeluje vsakovrstne kuverte
v raznih oblikah
in barvah

Edino tovrstno podjetje v
Jugoslaviji, ki izdeluje tudi
kuverte z okenčkom
za naslov

издеђује сваковрсне куверте
разних облика и боја

Једино предузеће те врсте у
Југославији, које израђује та-
кође коферте са про-
видним делом за
адресу

Izrađuje svakovrsne kuverte
raznih oblika i boja. Jedino
poduzeće te vrste u Jugo-
slaviji, koje izrađuje takođe
kuverte sa providnim dijelom
za naslov

(Fensterkuvert)

Vsa ta krasota — to je slovenska zemlja.
Najslovitejša termalna kopališča v Sloveniji so:
Rogaška Slatina, Rimske Toplice, Toplice pri No-
vem mestu, Dobrna pri Celju, Catež, Radenci,
Toplice pri Zagorju, Topolšica i. dr.

VI. mednarodni vzorčni velesejem v Pragi od 1. do 9. septembra 1923.

Češkoslovaška republika, ki je izšla iz ruševin
avstroogrške monarhije (Češka, Moravska, Šlezija,
Slovaška in karpatska Rusija) ni proizvod slučaja
ali diplomatske samovolje, temveč je naravni vrhu-
ncec historijskega in zemljepisnega razvoja, ki ga je
izguba češke samostalnosti l. 1620. samo začasno
ustavila.

Češkoslovaška republika je spojena z Donavo,
Labo, Vltavo, Odro in Vislo, s Črnim morjem, s
severnimi in Baltičkim morjem. Glavno mesto re-
publike ni samo središče državnih železnic, ki ga
spajajo z vsemi važnimi mesti republike, temveč
je obenem križišče vseh glavnih železniških prog
Evrope. Radi tega spaja Češkoslovaška zapad in
sever Evrope z jugom in vzhodom.

Po prevratu l. 1918. je ostalo češkoslovaški re-
publiki 65 do 100 % celokupne industrije Avstro-
Ogrske.

Kar najbolj razvita se nahaja na Češkem luksuzna
industrija pohištva, reeksportirana preko Nemčije,
ki je bila na glasu po vsem svetu.

Velika množina rudnikov, posebno premogov-
nikov in železnih rudnikov, solarn itd. skupno z
velikimi izrabljenimi vodnimi silami podpirajo
razvoj obrtov raznih vrst. Granatno blago, dragulj
in poldragulji nosijo svetovni čas.

Navzlic temu, da je država na polovico industri-
jalizirana, nahajamo moderno razvito poljedelstvo
in njena industrija sladkorja, piva, slada in špirta
je dovolj znana po vsej Evropi in Ameriki.

Zateški hmelj ima na svetovnem trgu lahko
možnost prodaje in gre preko cele vrste posredo-
valne trgovine po vsem svetu.

V bližini Karlovih varov je sedež glasovite češko-
slovaške industrije porcelana. Vsled velike po-
trebe keramičnih sirovin na svetovnem trgu se
izvažajo velika množina sirovega kaolina. Ravno tako
je razvita ostala keramična industrija.

Dve sto steklarni producira glasovito češko steklo,
steklenice in brušeno blago.

Rafinerije stekla in bižuterije razpošiljajo Ja-
blonško blago v letni vrednosti ene milijarde po
vsem svetu.

Češkoslovaška kemijska industrija vsebuje v
sebi celo kemijsko industrijo nekdanje Avstrije,
ker ležijo vsi proizvodi kisline, sode, karbida, rudnih
olj itd. na področju Češkoslovaške.

Usnjarska industrija predela 150.000 sirovih kož
tedensko in napravi 14 milijonov parov čevljev,
določenih za izvoz.

V Anglijo in Nemčijo se izvažajo letno 1.000.000
parov rokavic.

Gumbarna industrija izvažajo 8/10 svoje produkcije v
ves svet.

Iz Vitkovic, Kladna, Gernerkega in Zipskega
okrožja pridobiva železna in jeklena industrija
letno 3.000.000.000 kg sirovin in polfabrikatov. Pri
toliki množini železa in jekla se je naravno lepo
razvila strojna industrija.

Škodove tvornice v Plznu, delniško društvo
Češko-Moravskih strojnih tovarn, delniško društvo
Breitfeld in Daněk, delniško društvo Zedinjenih
strojnih tovarn so ravno tako znamenite kakor na

S. Ad. Engl

Subotica

Najdeće skladište za kotače,
motorna kola, pneuma-
like, šidaće strojeve
i celokupni pri-
bor, kao i
mašinske
delove

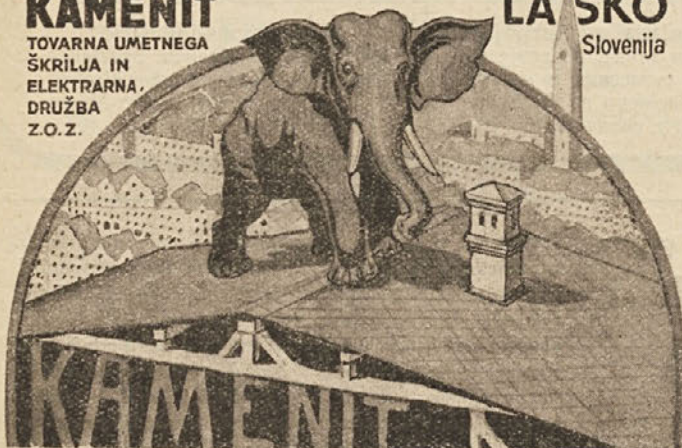

Preprodavaoci neka svakako
traže cenik!

Izložba na ljubljanskom
velikom sajmu

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO

Slovenija

Ustanovljeno leta 1910

Dolgoletna garancija
za dobro kakovost!

Cenejša kakor ilovna opeka!

Kamenit sestoji iz azbesta (kamen) in
portland-cementa, vsled tega je taka
streha vedno močnejša in ne zahteva
nobenega popravila. Dolžnost vsakega
posestnika strehe je, da si naroči večno
trežno in ognja varno streho.

Na ljubljanskem velesejmu
lasten paviljon številka 620

Adran- čaj

Najfinejša mešanica,
Ljubljanski velesejem,
paviljon „G“ šte. 260.

Čačkalice

dobivajo se najjeftinije
kod tvrtke
J. ANDOLŠEK
Rašica, pošta Velike Lašče, Slovenija
Engros Eksport

— „ADRIJA“ —
tovarna žitne kave
Glince šte. 22 pri Ljubljani.

ČAČKALICE

najjeftinije kod producenta
M. TOMAŽIN, Rašica 5, p. Velike Lašče.
Razstavni paviljon „E“ št. 54.

Prometni zavod za premog, d. d.

v Ljubljani

prodaja

PREMOG

iz slovenskih
premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonov po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog
in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog, d. d.
v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/II.

dobrem glasu po svetu češkoslovaške avtomobilne in elektrotehnične tvornice. Industrija poljedelskih strojev je že prej gravitirala k Rusiji in na Balkan in že po vojni mnogo doprinesla k hitri obnovi opustošenih krajev Evrope.

V zemlji glasbenikov Smetane in Dvořaka, Kubeljka in Destianove se je razvila za eksport dovolj močna industrija klavirjev, orgel in instrumentov vseh vrst.

Igrače so našle v umetniških krogih mnogo zanimanja in se še danes mnogo izvažajo pod tujimi znamkami.

Na severu in vzhodu Češke v Brnu in na Slovaškem je odrasla že 100 let stara uvaževanja vredna tekstilna industrija.

Predilnice in tkalnice potrošijo 1½ milij. q bombaža, tvornice sukna 600.000 q volne in 30.000 centov lana. Ravno tako razvita je industrija jute, konoplja in svile.

Češka, moravska in slovaška ročna dela, čipke in veziva se dobro prodajo na Angleško in v Ameriko.

Moravska je središče izvozne konfekcije obleke za gospode, gospe in otroke.

Iz južne Češke se izvažajo velika količina fesov, iz Moravske pa železniške, producirane klobučine in klobukov.

Razume se, da stoji tako odlični industriji na razpolago močna organizacija bančnih in predjudimnih posojilnic s 6 deželnimi denarnimi zavodi in z državno banko na čelu, ki vse koncentrirajo milijarno glavno.

Vsled teh činjenic je tudi razumljivo, da je imela misel praškega vzorčnega velesejma s pomočjo nekoliko požrtvovalnih osebnosti, ki so dobile polno moč od praškega mestnega županstva in od ministrskega sveta, že od začetka vsaj moralni uspeh.

Priporočamo našim trgovcem in industrijem, da se odločijo posetiti zlato Prago. Imeli bodo dvojno korist: inicijativno-moralno in materialno. Poleg bogatih trgovskih in industrijskih vezi, ki jih je ustanovitev nacionalnih držav z Dunajem pretrgala, bodo imeli priložnost videti krasne organizacije podjetij, njihove proizvode in delo ter bodo, ko pridejo domov, tako znanje kar najplodovitejše uporabili.

In samo tisti, ki več zna, je tudi konkurenčno močnejši.

Položaj praškega vzorčnega sejma je nekaj izrednega. Na svetu ni nobenega drugega mesta, ne izvzemši niti Lipsko s svojo stoletno tradicijo sejmov, ki bi se moglo postaviti s takimi izložbenimi lokali, kakor jih ima Praga od dolgih let sem v historijskem, lepem, naravnem perivoju nekdanjega kraljevskega Gaja. Monumentalne zgradbe, dragocene v arhitektonskem oziru, industrijska in strojna dvorana železne konstrukcije, dve kameneni palači, en betonski paviljon in cela vrsta lesenih paviljonov, restavrant, administrativne zgradbe s poštnimi uradi itd. sestavljajo popolno celoto na prostoru od 20.000 kvadratnih metrov pokrite površine in ogromnim, še ne zgrajenim arealom od 80.000 kvadratnih metrov. Do izložbenih stavb vodi železniška proga. Na ta način bosta hitra orientacija in pregled vsega izložbenega materiala kar najboljše omogočena.

Od mesta pa do izložbe se pride s cestno železnico v 15 minutah.

Praški vzorčni trg bo nudil dovolj možnosti ponudbe blaga vsake vrste največjim podjetjem.

Dominik Battelino

tvornica
umjetnoga kamena

Izradjuje
cementne cijevi
i pločice, skaline,
terasne patose
i t. d.

Ljubljana
Slomškova ul. 19

„KOVINA“

prva jugoslovska
metalurgična industrija, d. d.

MARIBOR

Izradjuje: **metalurgička tvornica:** bakar, mjed, ambalaža iz bjelog lima, peći za kupao-nice, sanitarni uređaj, cjevne vodove za kemičke tvornice, peronospora-štrcaljke te razne sisteme kovovite proizvode i t. d.;

ljevaonice: sve vrsti odljeva iz mjedi, bakra i bronsa kao gradične okove i t. d.;

tvornica kabela: sve vrsti gobih polovanih elektr. vodova do najvećih presjeka.

Zaloga klavirjev in pianinov najboljših tovarn

Bösendorfer, Czapka,
Ehrbar, Schweighofer,
Original Stingl i. t. d.

JERICA HUBAD
roj. Dolenc
LJUBLJANA
Hilšerjeva ulica 5.

Sejmsko podvzetje samo je mednarodno in prirejuje za vse narodnosti spomladi meseca marca in jeseni meseca septembra po en velesejem.

Celi sejem je organiziran v 18 sekcij, ki jih bomo prinesli prihodnjic.

Vsako, ki si v inozemstvu pri konzulatih in zastopnikih velesejma Češkoslovaške, pri trgovskih zbornicah, gremijih, bankah in posojilnicah preskrbi znak kupca, se mu izroči istodobno legitimacija za kupce in trgovski informacijski formular. V Ljubljani dobite najboljše informacije pri anončni ekspediciji Aloma Company, Kongresni trg št. 3, kjer se dobe železniške legitimacije za polovično vožnjo in ki služijo namesto vstopnic za prost vstop k vsem prireditvam razstave ter nakaznice za stanovanja proti predpisani taksi Din 20.

V Vašem lastnem interesu je, da inserirate v
«Jugoslovanski borzi»!

Delnica in njeno pravo.

Starejši denarni zavodi in starejša industrijska podjetja, ki so delala že dolgo pred začetkom svetovne vojne, so si zbrala skozi desetletja svojega obstanka znatne prihranke, odnosno so sprovedla in oživotvorila v predvojni dobi znatne investicije velike vrednosti.

Posli teh zavodov in sličnih podjetij so cveteli za časa vojne konjunktore vsekakor bolje kot pa posli novih začasnih kreacij, ki so morale že začeti svoje delo z velikim kapitalom in žrtvovati veliko denarja za razmeroma male investicije, za svoje skromne zgradbe in pa za notranjo opravo.

Vsa ona podjetja, ki so imela večji del svojih glavnih in svojih kreditov, vloženi v mobilijah in imobilijah, ki so si jih nabavila s predvojnimi cenami, imajo sedaj poleg svoje prvotne imovine jako često zelo velik naravni prirastek na vrednostih.

Njihova aktiva so se v mnogih slučajih podese-torila. Kjer je lastnik podjetja privatnik ali pa komanditno društvo, so postali člani takega društva vsled tega težki bogataši, med tem ko je pri delničarskih društvih narasla sorazmeroma notranja vrednost delnic.

Lastnik ali pa član komanditnega društva — torej poedini kompanjon v podjetju — je takoj in brez komplikacij prišel, oziroma je mogel priti do onega prenosa vrednosti ali posestva, ki je nastal z nakupljenimi prihranki, z naravnim narastkom vrednosti investicij, objektov ali pa z izredno vojno konjunkturo.

Drugače je pa to pri delniških društvih. Pri teh je namreč rasla tako zvana notranja vrednost delnice; to pa je faktično samo idealna vrednost, nekaka fiksacija, od katere nima lastnik delnice toliko časa nikake koristi, dokler se podjetje ne razpusti ali pa likvidira. Od vsega eklatantnega plusa nima delničar drugega razven slabe dividende in pa zavesti, da je notranja vrednost delnice večja. Ta notranja vrednost pa more do gotove meje priti do izražanja v tečajni vrednosti delnice, ki more sicer prekositi nekolikokrat nominalno vrednost; a tudi ta vrednost je samo fiktivna. Sigurno pa je fiktivna za onega delničarja, ki je vdan svojemu podjetju, ki ga je mogoče osnoval, ki je spravljal njegov razvoj, ki je pospeševal njegov razvitek z delom in s svojimi umnimi zmožnostmi.

Fiktivna je ta vrednost za onega delničarja, ki noče svojih delnic zapustiti, ki jih noče prodati

Ludovik Šef Maribor

Brzjavni naslov: PAPIŘEF MARIBOR.

Telefon interurban št. 148.

**Tovarniška zaloga papirja,
lepenke in kleja**

♦ ♦

**Творн. стовариште папира,
љепенке и туткала**

♦ ♦

**Tvorničko skladište papira,
ljepenke i kelja**

♦ ♦

**Depôt de la fabrique de
papier, de carton et de colle**

♦ ♦

**Papier-, Pappen- und Leim-
Fabriks-Niederlage**

Eksport! Exportation!

**Razstavi
v lastnem paviljonu!**

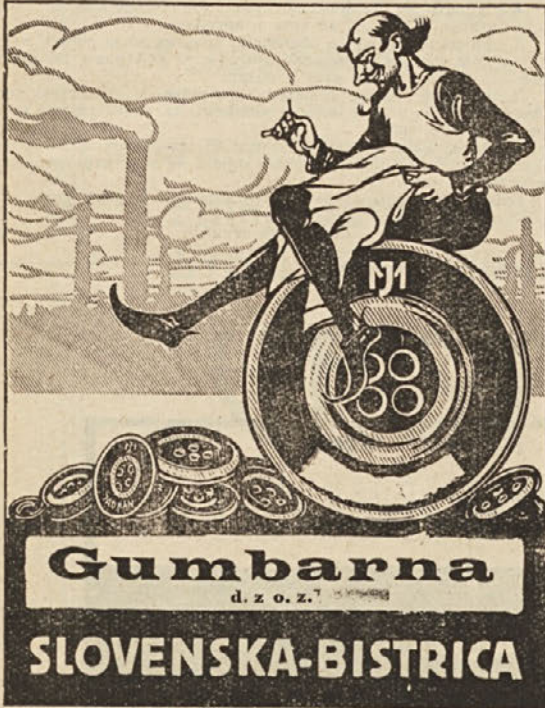
LITOGRAFIJA MARIBORSKE TISKARNE D. D., MARIBOR

IZVRŠUJE PLAKATE, DELNICE, ČEKE IN ETIKETE NAJOKUSNEJE PO NIZKIH CENAH.

OGLEJTE SI PLAKAT VELIKEGA SEJMA, KI JE IZDELAN V MARIBORSKI LITOGRAFIJI!

NAROČILA SE SPREJEMAJO V TISKARNI, MARIBOR, JURČIČEVA ULICA 4.

Potrebujemo samo Vaše ime in bivališče, da Vam lahko brezplačno pošiljamo «Jugoslovansko borzo».

Odlikovana z zlato kolajno.

**Galalitni,
biserni, koščeni
gumbi
Manikure**

**Gumbi (olive)
za odeje, cevke
za cigarete
Zapone**

in ki ostane in sodeluje še nadalje pri podjetju; fiktivna je vrednost za onega delničarja, ki noče, da bi prišlo podjetje s prodajo, odnosno s kupom delnic v druge, nove roke.

V takih slučajih more priti pravi lastnik do posestva plusov in vrednosti samo na ta način, da izdaja nove delnice s prioriteto stare delnice in to ali ceneje ali po ceni nominale ali pa — ako sta situacija in status imovine podjetja zelo povoljna — brez naplate.

«Jugoslovanska borza» se pošilja brezplačno, ker se vzdržuje iz dohodkov oglasov, kateri pa imajo vsled tega veliko večji uspeh, ker niso vezani le na krog plačujočih naročnikov.

Posebnosti! Znana tvrdka Toman & Reich, Maribor, dobavlja vsakovrstna gladila, kakor šmirgel, platno, papir, prah itd. v vseh velikostih za trgovino in industrijo, posebno za obdelovanje železa, kovin in lesa. Razven tega ima poseben oddelek za izdelovanje obče priljubljenega dr. Oetker pecilnega praška in vaniljinega sladkorja.

Inserati v «Jugoslovanski borzi» imajo vedno najboljši uspeh ter zaležejo toliko, kakor da bi oglaševali v najmanj treh drugih listih.

Prva gorenjska tvornica čajnega peciva A. Vidic, Jesenice (Gorenjsko) se je ustanovila pred dvema letoma v srednjevelikem obsegu ter zaslovela po svojih prvorazrednih izdelkih, tako da ni mogla zadostiti vsem naročilom. Nabaviti so se morali vsled tega še nadaljnji stroji na motorni pogon, sedem po številu, tako da je v položaju, zadostiti tudi največjim zahtevam. Že itak moderno opremljena se bo tvornica izpopolnila še z novo parno pečjo, ki začne obratovati tekom meseca. Kljub številnim strojem bo primorana tvornica tudi dosedanje delovne moči (16 po številu) v kratkem pomnožiti.

Na ljubljanskem velesajmu v paviljonu „L“ 470 razstavljeno blago si je ogledal tudi Nj. Vel. kralj Aleksander, se prav pohvalno izrazil ter se informiral o podjetju in o delovanju pri prisotnem lastniku A. Vidicu. Vidičevo čajno pecivo ima mnogo odjemalcev tudi v južnih krajih naše države. Zelimu mnogo uspeha.

PETER CAPUDER LJUBLJANA
Vidovdanska ul. 2
zaloga vseh telovadnih potrebščin
in slavnostnih krojev.
Pooblaščen dobavitelj „ORJUNE“ in U. D. R. ter
MODNI SALON ZA GOSPODE.

Inserirajte v „Jugoslov. borzi“!

TVORNICA ČEPOVA
„VEHA“
LJUBLJANA

Brzjav: Veha Ljubljana Telefon 53

IZRADJUJE SVE VRSTI ČEPOVA
OD PLUTA I DRVA, PLIVAČE
POJASE, ULOGE ZA CIPELE,
PLUTO ZA RIBARSKÉ MREŽE,
I DRUGO

ROBA SOLIDNA! CENE UMJERENE!
TRAŽITE CIJENIK!

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta 24

Delniška glavica 50,000.000 Din in rezerve preko 12,500.000 Din — Vloge čez 125,000.000 Din

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

Agenciji:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35; Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I., Augustinerstraße 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

„Jugoslovenska borza“ izhaja vsak teden. Besedilo za Slovenijo je slovensko, za ostale dele kraljevine srbohrvatsko, tiskano v dveh posebnih izdajah v latinici in v cirilici. Razpošilja se brezplačno menjaje na izbrane naslove po vsej državi SHS in inozemstvu. Naročnina za prejetje vseh števk znaša letno Din 50.—.

„Jugoslovenska borza“ se razlikuje od ostalih časopisov v naslednjem:

1. razpošilja se brezplačno,
 2. izhaja v treh izdajah, slovenski in srbohrvatski (latinica in cirilica),
 3. vsak inserat je priobčen za enkratno ceno v vseh izdajah, kar nadomeštuje inseriranje v najmanj treh drugih listih,
 4. inserati so razvrščeni vedno ob tekstnih kolonah, tako da je čitatelj vedno prisiljen, da čita tudi inserate,
 5. pri razpošiljanju se oziramo vedno na to, da dobe list poleg običajnih naslovnikov specialno vsi tisti, za katere pridejo inserati dotične številke v prvi vrsti v poštev,
 6. priobčuje važne gospodarske članke in statistike tudi v svetovnih jezikih z namenom, da zainteresira inozemstvo za naš trg,
 7. onemu, ki naroči najmanj 60 mm visok in 1 stolp širok oglas za 52 objav, izdela uprava na lastne stroške primeren inseratni klišej.
- Brezplačno razpošiljanje „Jugoslovenske borze“ jamči za uspeh oglasov.

Zahtevajte cenik!

„Jugoslovenska borza“ izlazi svake nedelje. Tekstni dio za Sloveniju je slovenski, za ostale djelove kraljevine srpsko-hrvatski, tiskan u dva posebna izdanja latinicom i cirilicom. Salje se besplatno izmjenično na izabrane naslove po cijeloj državi SHS i u inozemstvu. Pretplata za list godišnje Din 50.—.

„Jugoslovenska borza“ se razlikuje od ostalih novina u sljedećem:

1. šalje se besplatno,
 2. izlazi u tri izdanja, slovenski i srpsko-hrvatski (latinica i cirilica),
 3. svaki inserat je oglašen za jednu cijenu u sva tri izdanja, što nadomeštava inseriranje u najmanje tri druga lista,
 4. inserati su raspoređeni uvijek uz tekstne kolone, tako, da je čitatelj prisiljen da čita i inserate,
 5. pri razpačavanju se obaziremo uvijek na to da dobiju list uz običajne naslove specialno svi oni, za koje ulaze inserat dotičnog broja u prvom redu u obzir,
 6. priobčuje važne gospodarske članke i statistike također svjetskim jezicima s namjerom, da zainteresira inozemstvo za naš trg,
 7. onome, koji naruči najmanje 60 mm visok i 1 stupac širok oglas za 52 objave, izradi uprava na vlastite troškove inseratni klišej.
- Besplatno razpošiljanje „Jugoslovenske borze“ jamči za uspjeh oglasa.

Zahtjevatje cenik!

„ЈУГОСЛОВЕНСКА БОРЗА“ излази сваке недеље. Текстни дио за Словенију је словенски за, остале делове краљевине српско - хрватски, тискан у два посебна издања латиницом и ћирилицом. Шаље се бесплатно измјенично на изабране наслове по целој држави СХС и у иноземству. Претплата за лист годишње Дин 50.—.

„Југословенска бурза“ се разликује од осталих новина у следећем:

1. шаље се бесплатно,
 2. излази у три издања, словенски и српско - хрватски (латиница и ћирилица),
 3. сваки инсерат је оглашен за једну цену у сва три издања, што надокнађује инсерирање у најмање три друга листа,
 4. инсерати су распоредени увек уз текстне колоне, тако, да је читатељ присиљен да чита и инсерате,
 5. при распачавању се обазиремо увек на то да добију лист уз обичајне наслове специјално сви они, за које улазе инсерати дотицајног броја у првом реду у обзир,
 6. приопћује важне господарске чланке и статистике такођер у светским језицима с намером, да заинтересира иноземство за наш трг,
 7. ономе, који наручи најмање 60 mm висок и 1 ступац широк оglas за 52 објаве, изради управа на властите трошкове инсератни к ишеј.
- Бесплатно распошљање „Југословенске Бурзе“ jamчи за успех огласа.

Захтеватје ценик!

ALOMA COMPANY

oglasno i reklamno društvo s o. j.

LJUBLJANA
Kongresni trg 3

Telefon 174

BEOGRAD
Vašina ulica 21

Telefon 30-06

Interesne veze u svima glavnim gradovima evropskih država.

Djelokrug: Oglasna ekspedicija — Zavod za plakatiranje — Zastupstvo svijetskih velesajmova — Adresni biro.

ORGANIZACIJA:

Oglasni odio: prima oglase za sve jugoslavenske i inozemske liste po originalnim cijenama novinskih uprava.

Lijepljenje plakata se obavlja u Ljubljani i u Beogradu na vlastitim plakatnim daskama i kioscima, a u svim ostalim krajevima države ima stalne pogodbe, na osnovu kojih može obavljati lijepljenje po svojem vlastitom cenovniku istotako kao na vlastitim daskama u Ljubljani ili u Beogradu. Obavlja također plakatiranje na željezničkim stanicama cijele države.

Adresni odio posjeduje po strukama razvrštene trgovačke i industrijske te druge za trgovinu potrebne stalno kontrolirane naslove, koje prodaje interesentima pod jamstvom za pravilnost itd.

Svjetski velesajmovi u Pragu, Libercu, Bratislavi, Lwowu, Beču, Gradcu su povjerali naše društvo sa počasnim zastupstvom sa nalogom, da organizira za njih propagandu i prodaja legitimacije po svoj kraljevini SHS i daje informacije o trgovačkim vezama, te posluje u prvom redu za međusobno poznavanje trgovaca Srbije, Hrvatske i Slovenije sa trgovcima gore pomenutih tržišta.

MODERNA SVETLOBNA

« « TELESA » »

V LESU, KOVINI, STEKLU IN SVILI
V POLJUBNEM SLOGU, TUDI PO
VPOSLANIH OSNUTKIH IZDELUJE

EDINA JUGOSLOVANSKA
SVETLOBNA INDUSTRIJA

„VESTA“
LJUBLJANA

NAKOČILA

JE NASLOVITI SAMO NA ATELJE

„VESTA“, LJUBLJANA

KOLODVORSKA UL. 8/I.

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 46

Telefon št. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne
lesene stavbe, ostrešja za palače,
hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike;
stropi, razna tla, stopnice, ledenice,
paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jezov in
mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

USTANOVLJENA
1900

USTANOVLJENA
1900

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
V LASTNI PALAČI
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

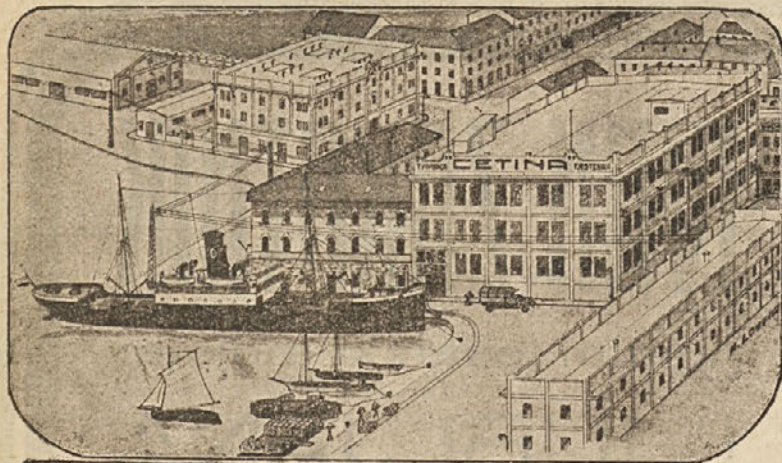
Delniška glavnica in rezervni zakladi približno Din 45.000.000.—.

Sprejema vloge na tekoči račun in na vložne knjižice ter
jih obrestuje najugodnejše. Podeljuje vsakovrstne kredite,
eskomptuje menice in devize ter daje predujme. Izvršuje
nakup in prodajo vrednostnih papirjev, valut in deviz.
Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma na tu- in ino-
zemstvo. Oddaja Safes-Deposits in shranjuje vrednote
ter izvršuje sploh vse v bančno stroko spadajoče posle.

Čekovni račun št. 10.509. — Tel. št. 261, 413, 502, 503 in 504. — Brzojavni naslov: Banka Ljubljana.

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad,
Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

TVORNICE TJESTENINA CETINA

SPLIT OMIS BRZOJAVI
TELEFON IX 100 (DALMACIJA) CETINA-OMIS
CETINA-SPLIT

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Paternost & Remic, Ljubljana

Slomškova ulica šte. 11 Telefon šte. 589

LASTNI
CETINA
ZNAK

NAJVEČA JUGOSLAVENSKA
TVORNICA TJESTENINA NA
-- ELEKTRIČNI POGON. --

PROIZVADJA DNEVNO KG.
20.000 TJESTENINE SVAKE
VRSTI I OBLIKA PO NAJNO-
VIJEM NAPULJSKOM UZORU.

ILUSTRIRANE CENIKE NA
-- ZAHTEJU FRANKO. --

OTPREMA BRZA I TOČNA.

GOSPODINJE!

Zahtevajte odločno povsod
le testenine, ki so
našega pristnega
domačega proizvoda, ker
so najboljše in najcenejše!

Poizkusite!

*Na Ljubljanskemu velesejmu
si gotovo ogledate v
paviljonu „K“
našo kojo
št. 530*

ZALOGA PRI VELETRGOVINAH:

A. Šarabon – Slovenska trgovska
delniška družba – Černak & Co.
in „Jadran“, d. z o. z.

DOLŽNOST

jugoslovanskih trgovcev je, da v lastnem interesu nakupujejo
dobro češkoslovaško blago nižje kalkulirano za jugoslovanske odjemalce ter
v to svrhu posetijo

2.–9. septembra

VI. PRAŠKI VZORČNI VELESEJEM

33 % znižana vožnja na češkoslovaških progah,
50 % znižana vožnja na jugoslovanskih progah južne železnice,
75 % znižana pristojbina za vizum.

Pojasnila daje:

ČEŠKOSLOVAŠKI KONZULAT

Ljubljana, Breg 8.

Pojasnila daje:

ALOMA COMPANY, d. z o. z.

Ljubljana, Kongresni trg 3.